

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 236.401 van 10 november 2016
in de zaak A. 219.641/VII-39.704.**

In zake : Arlette GOOSSENS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Ann De Bont
kantoor houdend te 9200 Baasrode
Kier 11
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BURGEMEESTER VAN DE STAD DENDERMONDE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Rasschaert
kantoor houdend te 9300 Aalst
Désiré De Wolfstraat 18
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het enig verzoekschrift, ingediend op 17 juni 2016, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging en de nietigverklaring van het besluit van de burgemeester van de stad Dendermonde van 14 april 2016 waarbij aan Arlette Goossens maatregelen worden opgelegd voor de behandeling van bodemverontreiniging bij een schadegeval.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft een verslag overeenkomstig artikel 93 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: algemeen procedurereglement) opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 november 2016.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Ann De Bont, die verschijnt voor verzoekster, en advocaat Thomas Beelen, die loco advocaat Wim Rasschaert verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Eind september 2015 wordt in de Rosstraat in Dendermonde naar aanleiding van waargenomen mazoutgeur vastgesteld dat de bron van de verontreiniging afkomstig is van een grondwaterbemaling bij verbouwingswerken aan een woning in de nabijgelegen Kloosterstraat 36. In samenspraak met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (hierna: OVAM) legt de burgemeester aan de eigenaars van de woning maatregelen op, bij toepassing van de bijzondere procedure voor de behandeling van bodemverontreiniging bij schadegevallen (artikelen 74 tot 82 van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming).

3.2. De eigenaars van de woning aan de Kloosterstraat 36 bezorgen een verslag van een door hen aangesteld erkend bodemsaneringsdeskundige. Het verslag duidt er op dat de verontreiniging niet werd veroorzaakt op hun perceel.

3.3. Daarop stelt OVAM een erkend bodemsaneringsdeskundige aan om de bron van de verontreiniging te bepalen. Deze concludeert dat de verontreiniging “vermoedelijk rond 1998 moet ontstaan zijn”, door een bovengrondse stookolietank die tot dat jaar aanwezig was op het perceel van de woning aan de Kloosterstraat 38, eigendom van verzoekster.

3.4. Met een brief van 14 april 2016 laat OVAM aan verzoekster weten:

“[...]

Op basis van de uitgevoerde plaatsbezoeken en staalnames besluit de deskundige dat er een bodem- en grondwaterverontreiniging met minerale olie is ontstaan op uw terrein, gelegen Kloosterstraat 38 (perceelnummer 285 N). Op het grondwater werd tevens een drijfslag met minerale olie vastgesteld. De verontreiniging is vermoedelijk ontstaan ter hoogte van de voormalige bovengrondse tank. Er kon evenwel geen veldwerk uitgevoerd worden ter hoogte van de voormalige bovengrondse tank gezien deze locatie actueel ingericht is als woonkamer.

De verontreiniging zou zich volgens de huidige bevindingen reeds verspreid hebben naar de terreinen Kloosterstraat 36 (perceel 284 F), Petrus Van Bavegemstraat (perceel 295 S 3) en Kloosterstraat +38 (perceel 284 K). Op de terreinen Kloosterstraat +40 (perceel 295 G 3) en Kloosterstraat 40 (perceel 285 P) werd actueel geen verontreiniging vastgesteld.

Op basis van de huidige beschikbare gegevens wordt de vastgestelde verontreiniging beschouwd als een nieuwe bodemverontreiniging (: verontreiniging ontstaan na 29 oktober 1995). Als gebruiker van het terrein waar de verontreiniging ontstaan is wordt u als saneringsplichtige beschouwd conform het Bodemdecreet.

Dit houdt in dat u verdere maatregelen dient te treffen om de minerale olieverontreiniging aan te pakken onder leiding van een erkend bodemsaneringsdeskundige.

De stad Dendermonde werd reeds geïnformeerd omtrent de resultaten van dit onderzoek en zal, in samenspraak met de OVAM, in eerste instantie dit dossier verder opvolgen in het kader van de schadegevallenprocedure, conform artikel 74 tot en met 82 van het Bodemdecreet.

Indien opnieuw grondwater dient bemaald te worden voor de verderzetting van de werkzaamheden op het terrein Kloosterstraat 36, dient er een waterzuivering voorzien te worden alvorens het grondwater te lozen op de openbare riolering. Verder dient er begeleiding voorzien te worden van een erkend bodemsaneringsdeskundige teneinde een opvolging van de lozingsnormen uit te voeren. De bewoners van de Kloosterstraat 36 zullen hieromtrent verder worden ingelicht. Zij zullen verzocht worden hun verzekeringsmaatschappij in te lichten zodat desgevallend in samenspraak met u/de door u aangestelde deskundige de werkzaamheden op hun terrein kunnen verdergezet worden.
[...].”

3.5. Op 14 april 2016 neemt de burgemeester de bestreden beslissing:

“Artikel 1. De verontreiniging op de grond, kadastraal bekend als Baasrode 5de afdeling, sectie B, perceel 0285N en gelegen Kloos[t]erstraat 38 te 9200 Dendermonde en is gemeld aan de dienst leefmilieu van de stad Dendermonde, wordt in eerste instantie gekwalificeerd als een schadegeval dat valt onder het toepassingsgebied van de schadegevallenregeling, vermeld in artikel 74 tot en met 82 van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming.

Art. 2. De volgende maatregelen ter behandeling van de mogelijke bodemverontreiniging ingevolge het schadegeval op de grond, vermeld in artikel 1, moeten worden uitgevoerd:

- een erkend bodemsaneringsdeskundige (volgens de lijsten die de OVAM beschikbaar stelt) aanstellen;
- in samenspraak met de erkende bodemsaneringsdeskundige de nodige/mogelijke saneringsmaatregelen onderzoeken en uitvoeren (bronperceel en verspreidingspercelen);
- verontreinigde, ontgraven grond afvoeren naar een erkend grondreinigingscentrum;
- gelet op de geplande bouwwerkzaamheden en de aanwezige bodem- en grondwaterverontreiniging op het terrein Kloosterstraat 36, in samenspraak met de eigenaars van het terrein Kloosterstraat 36 en desgevallend de betrokken verzekeringsmaatschappijen, de erkende bodemsaneringsdeskundige laten nagaan op welke manier de bouwwerkzaamheden kunnen verdergezet worden; Dit heeft vooral betrekking op een grondwaterverlaging (bronbemaling) voor plaatsen van septische put en hemelwaterput;
- indien nodig dient een waterzuiveringsinstallatie geplaatst te worden waarbij het afvalwater geloosd wordt op oppervlaktewater/bodem (herinfiltratie)/riolering met controle van de lozingsnormen door de erkende bodemsaneringsdeskundige;
- controlestalen van de bodem en het grondwater (putbodem en -wanden) onder leiding van de erkende bodemsaneringsdeskundige;

- nadat de maatregelen genomen werden, een evaluatierapport opstellen onder leiding van een erkend bodemsaneringsdeskundige, conform de richtlijnen van de OVAM;
- de stad Dendermonde informeren binnen de voorziene termijn.

Die maatregelen moeten worden uitgevoerd door de eigenaar, mevr. Arletta Goossens (Kloosterstraat 38 te 9200 Dendermonde), uiterlijk 180 dagen na de datum van dit besluit.

Art. 3. Na de uitvoering van de maatregelen, vermeld in artikel 2, en uiterlijk 180 dagen na de datum van dit besluit van het schadegeval moet de eigenaar mevr. Arletta Goossens (Kloosterstraat 38 te 9200 Dendermonde), onder leiding van een erkend bodemsaneringsdeskundige een evaluatierapport opstellen en bij de OVAM, Cel Schadegevallen, Stationsstraat 110, 2800 Mechelen, indienen.

Art. 4. De maatregelen, vermeld in artikel 2, kunnen te allen tijde door een beslissing van de burgemeester aangepast of opgeheven worden”.

IV. Toepassing korte debattenprocedure

4. Het lid van het auditoraat heeft met toepassing van artikel 93, eerste lid, van het algemeen procedurereglement onverwijld verslag uitgebracht aan de voorzitter van de kamer belast met de zaak in volgende bewoordingen:

“[...] Artikel 2, 26°, van het Bodemdecreet definieert een schadegeval als een ‘onvoorziene gebeurtenis die aanleiding geeft tot bodemverontreiniging’. Overeenkomstig artikel 74 van het decreet zijn de bepalingen over de behandeling van bodemverontreiniging bij schadegevallen ‘enkel van toepassing op schadegevallen die gemeld worden bij de bevoegde overheid binnen een termijn van veertien dagen nadat ze zich hebben voorgedaan’. De verwerende partij gaat er van uit dat de bodemverontreiniging werd veroorzaakt door een bovengrondse stookolietank die reeds in 1998 werd verwijderd. Dat uitgangspunt had uiteraard moeten leiden tot de vaststelling dat de bijzondere regeling inzake de behandeling van bodemverontreiniging bij schadegevallen niet kon worden toegepast [...]. De verwerende partij was dan ook niet bevoegd om de in de bestreden beslissing vervatte maatregelen op te leggen. Dat de bestuurlijke overheid slechts over die bevoegdheden beschikt die haar uitdrukkelijk werden toegekend is een regel van openbare orde. Inbreuken erop moeten ambtshalve worden opgeworpen.

[...] Deze bevoegdheidsoverschrijding, die op zich tot nietigverklaring moet leiden, heeft verregaande gevolgen. Zonder deze onwettigheid zou er eerst nog (minstens) een beschrijvend bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd, dat meer duidelijkheid zou moeten verschaffen over wat nu nog vermoedens en voorlopige aannames zijn [...]. In het bijzonder zou een beschrijvend bodemonderzoek moeten beogen duidelijkheid te verschaffen over de precieze oorzaak van de bodemverontreiniging, en over het nieuw, historisch of

gemengd karakter ervan. Dat zou bepalend zijn voor de vraag of er bodemsanering moet worden uitgevoerd, wat daarbij de saneringsdoelstelling zou moeten zijn, wie in beginsel saneringsplichtig zou zijn, en onder welke voorwaarden die saneringsplichtige mogelijks zou kunnen worden vrijgesteld.

[...] In haar eerste middel voert verzoekster de schending aan van de materiële motiveringsplicht en van het recht van verdediging. In haar tweede middel voert ze de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel en van het redelijkheidsbeginsel. De ambtshalve te maken vaststelling dat de burgemeester ten onrechte meende maatregelen te kunnen opleggen bij toepassing van de procedure voor schadegevallen, maakt het onderzoek van de middelen en van het verweer eigenlijk irrelevant. Maar wel met dien verstande dat het duidelijk is dat het onderzoek en de beoordeling van deze zaak geenszins voldoen aan de waarborgen die zouden worden geboden door de normale procedure bodemsanering.

[...] Het beroep is gegrond”.

5. Het auditorsverslag werd ter kennis gebracht van de partijen. Ter zitting sluit verzoekster zich aan bij deze beoordeling van het lid van het auditoraat. De verwerende partij volstaat ter zitting met een verwijzing naar de schriftelijke procedure. De verwerende partij ziet bijgevolg geen argumenten om in te brengen tegen de zienswijze, zoals verwoord in het auditorsverslag.

6. Ook de Raad van State kan, na onderzoek van de stukken in het licht van de zienswijze bedoeld in randnummer 5, slechts vaststellen en beamen hetgeen door het lid van het auditoraat is geconstateerd.

V. De vordering tot schorsing

7. De nietigverklaring van de bestreden beslissing heeft tot gevolg dat de door verzoekster ingediende vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging ervan geen voorwerp meer heeft.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van de burgemeester van de stad Dendermonde van 14 april 2016 waarbij aan Arlette Goossens maatregelen worden opgelegd voor de behandeling van bodemverontreiniging bij een schadegeval.

2. De Raad van State verwerpt de vordering tot schorsing.

3. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

4. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het geding, begroot op een rolrecht van 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro verschuldigd aan verzoekster.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van tien november tweeduizend zestien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Pierre Lefranc,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Pierre Lefranc